

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İZMİR ÇİĞLİ BELEDİYESİ

2020 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	10
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	13
7.	DENETİM BULGULARI.....	13
8.	EKLER.....	27

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	3
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri.....	6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri.....	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	7

KISALTMALAR

BVAS	Birleşik Veri Aktarma Sistemi
İZKA	İzmir Kalkınma Ajansı
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
BVD	Birleştirilmiş Veriler Defteri
SDS	Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesi
TÜM BEL-SEN	Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Tahsisli Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

B. Diğer Bulgular

1. Uzun Vadeli Güvence Bedellerinin Hatalı Hesapta Takip Edilmesi

2. Muhasebe Kayıtlarının Geriye Dönük Değiştirilmesi

3. Gecekondu Kanunu Gereğince Oluşturulan Fonun Vadesiz Hesapta Tutulması

4. Bazı Taşınmazların Tahsisinde Sürenin Belirsiz Olması

5. İşgal Altındaki Bazı Taşınmazların Ecrimisil Karşılığında Kullanılması

6. Kalkınma Ajansına Aktarılması Gereken Payların Aktarılmaması

7. Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması

8. Kesinleşmiş Sayıştay İlamlarının İnfazının Yapılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Çiğli Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Çiğli Belediyesinin karar organı olan Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 32 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Çiğli Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 1 adet birim/müdürlük

belirlenmiştir. Bu müdürlük, Özel Kalem Müdürlüğü, 'dür. Başkana bağlı, memurlar arasından atanan 4 adet başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan 3 adet başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 24 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	248	253
Sözleşmeli Personel	-	32
Kadrolu İşçi	257	12
Toplam	505	297
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	900	825

Belediyenin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu toplam 6 adet şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Çiğli Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Çiğli Belediyesinin 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden
-------	--------------	--------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	---------------------	---------------------------	--------------------------	----------------------

		(TL)						Ödeme k (TL)
01	Personel Giderleri		37.760.745,00	5.706.500,00 2.207.000,00	41.260.245,00	37.776.487,49	3.483.757,51	
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri		4.998.580,00	797.000,00 497.000,00	5.298.580,00	4.520.309,22	778.270,78	
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	163.431,18	159.978.236,00	55.137.365,66 9.851.082,05	205.427.950,79	188.500.156,23	16.927.794,56	
04	Faiz Giderleri		4.845.502,00	6.280.000,00 1.287.692,61	9.837.809,39	8.726.171,26	1.111.638,13	
05	Cari Transferler		41.456.193,00	7.810.000,00 1.900.000,00	47.366.193,00	45.333.914,21	2.032.278,79	
06	Sermaye Giderleri		56.700.151,00	8.490.000,00 45.252.498,00	19.937.653,00	17.577.392,27	2.360.260,73	
07	Sermaye Transferleri		5334.1.500,00	5.000.000,00	5.051.500,00	4.970.000,00	81.500,00	
08	Borç Verme	-	-	-	-	-	-	
09	Yedek Ödenek		28.225.593,00	28.225.593,00				
Toplam		163.431,18	334.016.500,00	89.220.865,66 89.220.865,66	334.179.931,18	307.404.430,68	26.775.500,50	

Çiğli Belediyesinin 2020 mali yılı bütçesi ile 334.016.500,00 TL ödenek öngörülmüş olup önceki yıldan devreden 163.431,18 TL yıl içinde eklenen ödenekle birlikte 2020 yılı ödenek toplamı 334.179.931,18 TL olmuştur. Yıl içinde 307.404.430,00TL Bütçe Gideri yapılmış, 26.775.500,50 TL ödenek iptal edilmiş olduğundan 2021 yılına devreden ödenek yoktur.

Çiğli Belediyesinin 2020 yılı Bütçesi “(A) Ödenek Cetvelinde” 334.016.500,00 TL ödenek, “(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması” cetvelinde ise 334.016.500,00 TL gelir tahmini öngörülmüş olup gider bütçesindeki ödenek toplamı ile gelir bütçesinde tahmin edilen gelir toplamı arasındaki fark, Finansmanın Ekonomik Sınıflandırılması Cetvelindeki borçlanma, borç ödemeleri ve likidite amaçlı banka hesabında tutulan nakit karşılığı ile gösterilen tutar olup bütçe denkliliği sağlanmıştır.

Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	124.641.500,00	63.150.297,55	847.676,79	62.302.620,76	49,99
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	53.800.000,00	43.374.399,74	67.119,63	43.307.280,11	80,50
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	7.770.000,00	21.000,00	0,00	21.000,00	0,27

05- Diğer Gelirler	132.215.000,00	112.451.213,27	3.377,30	112.447.835,97	85,05
06- Sermaye Gelirleri	15.855.000,00	601.583,22	14.305,02	587.278,20	3,70
08-Alacaklardan Tahsilat					
09- Red ve İadeler	-265.000,00				
Toplam	334.016.500,00	219.598.493,78	932.478,74	218.666.015,04	65,47

Buna göre 2020 yılında net bütçe geliri % 65,47 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri % 49,99 ve teşebbüs ve mülkiyet gelirleri % 80,50 beklenenin üstünde, sermaye gelirleri ise % 3,70 beklenenin çok altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	37.760.745,00	37.776.487,49	100,04
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	4.998.580,00	4.520.309,22	90,43
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	159.978.236,00	188.500.156,23	117,83
04- Faiz Gideri	4.845.502,00	8.726.171,26	180,09
05- Cari Transferler	41.456.193,00	45.333.914,21	109,35
06- Sermaye Giderleri	56.700.151,00	17.577.392,27	31,00
07- Sermaye Transferleri	51.500,00	4.970.000,00	9650,49
08- Borç Verme	-	-	-
09- Yedek Ödenekler	28.225.593,00		
Toplam	334.016.500,00	307.404.430,68	92,03

2020 yılında bütçe giderleri % 92,03 seviyesinde gerçekleşmiştir. Personel harcamalarına ilişkin gider kalemlerinde ödenek aşımı yok iken, diğer giderler ortalaması beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2019 yılının 2018 yılına, 2020 yılının 2019 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	44.954.799,97	48.796.564,17	63.150.297,55	9	29
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	29.451.386,45	36.740.874,02	43.374.399,74	25	18
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	22.900,00	423.295,40	21.000,00	17,48	-95
Diğer Gelirler	86.424.017,39	93.182.742,77	112.451.213,27	8	21
Sermaye Gelirleri	7.894.402,31	2.518.843,65	601.583,22	-68	-76
Toplam	168.747.506,12	181.662.320,01	219.598.493,78	8	21
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	2.064.524,09	1.729.510,79	932.478,74	-16	-46
Net Toplam	166.682.982,03	179.932.809,22	218.666.015,04	8	22

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2020 yılında gelirler bir önceki yıla göre 38.733.205,82TL'lik (% 22) artış göstermiştir. Bu çerçevede; alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 402.295,40 TL (% -95) azalış olmasına rağmen; vergi gelirlerinde 14.353.733,38 TL (% 29), diğer gelirlerde 19.268.470,50 TL (% 21) artış ve sermaye gelirlerinde -1.917.260,43 TL (% -76) tutarlarındaki azalışlar, % 22'lik toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Artışın büyük oranda devralınan belde belediyelerin gelirlerinin ve aynı şekilde merkezi idare vergi gelirlerinden alınan paylarının eklenmesi sonucu arttığı anlaşılmakla birlikte, gelir yönetiminde sağlanan başarı da bu artışta etkili olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	22.693.213,65	30.718.007,34	37.776.487,49	0,35	0,23
SGK Devlet Prim Giderleri	2.822.037,37	3.679.054,51	4.520.309,22	0,30	0,23
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	117.796.467,45	135.704.529,12	188.500.156,23	0,15	0,39
Faiz Giderleri	5.045.214,41	7.791.762,49	8.726.171,26	0,54	0,12
Cari Transferler	37.120.328,43	38.172.788,41	45.333.914,21	0,03	0,19
Sermaye Giderleri	38.053.647,77	21.877.273,78	17.577.392,27	-0,42	-0,19
Sermaye Transferleri		5.000.000,00	4.970.000,00		-0,006
Toplam	223.530.909,08	242.943.415,65	307.404.430,68	0,09	0,27

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2020 yılında 2019 yılına göre 64.461.015,03 TL (%0,27) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2020 yılında personel giderlerinin 7.058.480,56TL (%0,23), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 841.254,71 TL

(%0,23) arttığı görülmektedir. Personel harcaması niteliğindeki bu giderlerin artışı Belediyesine bağlanan belde belediyelerinden gelen personel nedeniyle artan personel sayısından kaynaklanmıştır. Mal alım ve hizmet giderlerinde 52.795.627,11 TL'lik (%0,39) artış olurken sermaye giderlerinde 4.299.881,51 TL'lik (%-0,19) ve sermaye transferlerinde 30.000,00 TL'lik (%-0,006) azalış olmuş, buna karşın faiz giderlerinde 934.408,77TL'lik (%0,12) bir artış olmuştur. Faiz artışı Yeni çekilen kredilerin faizlerinden kaynaklanmış olup, özellikle bütçe yönetiminde dengenin sağlanması amacıyla tasarrufa gidilerek, sermaye giderleri azaltılmış ve bütçe denklığı sağlanmaya çalışılmıştır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı Faaliyet Gideri 299.259.626,24 TL, Faaliyet Geliri 227.259.626,24. TL olup Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise -71.914.741,23 TL olarak gerçekleşmiştir.

Çiğli Belediyesinin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Kafesan Çiğli bel Sosyal Hizmetler	20.000.000,00	19.996.000,00	99,98
2	Çibel Temizlik Hiz. İnş.Tur.San Ltd	50.000,00	49.000,00	98,00
3	Çiğli Gıda İnş Tur Ltd Şti	10.000.000,00	9.999.700,00	99,00
4	Çiğli Bel Gıda İnş Tur Ltd Şti	20.000,00	19.800,00	98,00
5	Pelikan Org İmar Gıda Ltd Şti	10.000,00	10.000,00	100
6	Flamingo İmar İnş. San Tic A.ş	50.000,00	50.000,00	100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Çiğli Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna göre verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve

kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun’a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

Çiğli Belediyesinde iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanması kapsamında yapılan incelemeler sonucunda iç kontrol sistemleri ile ilgili tespitler aşağıda belirtilmiştir.

1- Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir.

2- İş akış süreçlerinin belirlenmesine başlanmış ancak tamamlanmamıştır.

3- Yetki devirleri ve sınırları yazılı olarak belirlenmiştir.

4- Görevlendirmelerde görevler ayrılığı ilkesini dikkate almaya yönelik çalışmalar yapılmakta ancak uygulamada yetersizlikler bulunmaktadır.

5- Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlanmamıştır.

6-Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır.

7- Personelin işe alınması, yer değiştirilmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

8-Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

9-Kurumda ihtiyaç analizine dayalı hizmet içi eğitim planlaması yapılmıştır.

10-Stratejik plan, idarenin kendi birimleri ve personelin katkılarıyla ve içerik olarak mevzuata uygun olarak hazırlanmıştır.

11-Performans programı içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmış, kurumun bütçesi performans hedefleri ve faaliyetlerle ilişkilendirilmiştir.

12-Kurumsal risklerin belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılmış ancak tamamlanmamıştır.

13- İç kontrol risklerin belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılmamıştır.

14- İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir.

15- Ön Mali Kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulmuştur.

16- Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkanı sunacak bir yönetim bilgi sistemi tamamlanıp uygulamaya geçilmiştir.

17- Faaliyet raporu, faaliyet sonuçları ile değerlendirmelerini gösterecek şekilde içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmış ve kurumun web sitesinde yayınlanmıştır.

18- Kurumda veri kayıt ve dosyalama sistemi mevcut olup bilgi yönetim sistemleri bilgi güvenliğini ve yedekleme gerekliliklerini sağlayacak şekilde dizayn edilmiştir.

19- İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu üst yöneticinin onayı ile görevlendirilmiştir.

20- İç kontrol sistemi, idarenin tüm birimlerince yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu'na raporlanmaktadır. Kurulda bu raporları değerlendirerek üst yöneticinin onayına sunmaktadır.

21- Üst yönetici ve harcama birimleri iç kontrol beyanını imzalamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Çiğli Belediyesi 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Tahsisli Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

Kurumun, tahsise konu olan taşınmazlarının incelenmesi neticesinde, belediyenin tahsisli kullandığı ve başka kamu idarelerine tahsis ettiği taşınmazların muhasebe kayıtlarında izlenmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin;

250- Arazi ve arsalar hesabı “*Hesabın niteliği*” başlıklı 188'inci maddesinde, “*Arazi ve arsalar hesabı, kamu idarelerinin her türlü arazi ve arsaları ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır.*”

251- Yeraltı ve yerüstü düzenleri hesabı “*Hesabın niteliği*” başlıklı 190'ıncı maddesinde;

“*Yeraltı ve yerüstü düzenleri hesabı, herhangi bir işin gerçekleşmesini sağlamak veya kolaylaştırmak için, yeraltında veya yerüstünde inşa edilmiş her türlü yol, köprü, baraj, tünel,*

bölme, sarnıç, iskele, hark ve benzeri yapılar ile bunların eklenti ve bütünleyici parçalarının ve bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır.”

252- Binalar hesabı “Hesabın niteliği” başlıklı 192’nci maddesinde;

“Binalar hesabı, eklenti ve bütünleyici parçaları dâhil olmak üzere, kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan binalar ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır.” denilmek suretiyle 250, 251 ve 252 No.lu hesapların kamu idarelerinin mülkiyetindeki taşınmazlar ile tahsise konu taşınmazlarının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Kamu idarelerine ait mali tabloların doğru ve güvenilir bir şekilde üretilmesi amacıyla, tahsise konu olan taşınmazların da mali tablolarda gösterilmesi gerekmektedir. Bunu temin etmek için Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yardımcı hesaplar belirlenmiş ve Mahalli İdareler Detay Hesap Planında 250- Arazi ve Arsalar, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri, 252- Binalar ve 500- Net Değer Hesaplarının alt kodlarına eklenmiştir.

Ayrıca Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nde 250, 251 ve 252 No.lu hesaplarda kayıtlı olan taşınmazlardan tahsise konu olan taşınmaz varsa;

1- Kamu idaresine başka kamu idaresinden taşınmaz tahsis edildiğinde ilgisine göre 250-Arazi ve Arsalar/251Yeraltı ve yerüstü düzenleri/252-Binalar (03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar) Hesabına borç, 500- Net Değer (12 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar) Hesabına alacak, varsa taşınmaza ilişkin amortisman tutarı 500- Net Değer (Tahsis Edilen Taşınmazlar İçin Ayrılmış Amortisman Tutarları) hesabına borç 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak,

2- Kamu idaresi mülkiyetindeki taşınmazı başka idareye tahsis ettiğinde ise 500- Net Değer (Tahsis Edilen Taşınmazlar) hesabına borç, ilgisine göre 250-Arazi ve Arsalar/251 Yeraltı ve yerüstü düzenleri/252-Binalar (Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar) hesabına alacak, varsa taşınmaza ilişkin amortisman tutarları 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç, 500- Net Değer Hesabına (Tahsis Edilen Taşınmazlar İçin Ayrılmış Amortisman Tutarı) alacak, kayıtlarının yapılmasının gerektiği ifade edilmiştir.

İdarenin taşınmazlarının tahsise konu olması durumunda yukarıda belirtildiği şekilde muhasebeleştirilmesi gerekmekte olup, bunun yapılmaması durumunda mali tabloların hatalı bilgi içermesi kaçınılmazdır.

Konuya ilişkin yapılan incelemede, birleştirilmiş veriler defterinde 250 ve 252 no.lu hesaplarda tahsis işlemine ilişkin kayıtlara yer verilmediği, detay mizanda da tahsislerin görülmediği tespit edilmiştir.

Mali tabloların güvenilirliğini sağlamak açısından, Belediyece diğer kamu kurumlarına tahsis edilen veya başka kurumlardan tahsisle gelen taşınmazların muhasebe kayıtlarının ilgili hesaplarda izlemesinin gerektiği değerlendirilmektedir.

Her ne kadar idare cevabında gerekli düzeltmelerin yapıldığı ifade edilmişse de bunların 2021 yılında yapıldığı, mezkur hesapların 2020 yılı için hatalı olarak mali tablolara yansdığı anlaşılmıştır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Uzun Vadeli Güvence Bedellerinin Hatalı Hesapta Takip Edilmesi

Belediye tarafından doğalgaz, elektrik ve su aboneliklerine ilişkin olarak idarelere verilen güvence bedelleri uzun vadeli olmalarına rağmen, 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesaplarında muhasebeleştirilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 95'inci maddesinde;

“(126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı), kurumca bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere diğer kamu idareleri veya kişilere bir yıldan daha az süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılır.”

Aynı Yönetmelik'in 168'inci maddesinde ise;

“(226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı), kamu idarelerince bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak diğer kamu idareleri veya kişilere bir yıldan daha uzun süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılır.” denilmektedir.

Belediye tarafından elektrik, su, doğalgaz abonelikleri için geri alınmak üzere ilgili idarelere ödenen depozitoların tamamının vadesinin bir yıldan uzun süreli olmasına rağmen

126- Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmesi sonucunda 226- Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının bilançoda görünmemesine, 126- Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının ise fazla görünmesine neden olunmuştur.

Öte yandan, söz konusu hatalı kayıtlara ilişkin olarak 2020 yılı kayıtlarında da herhangi bir düzeltme kaydına rastlanmamıştır.

Belediye tarafından doğalgaz, elektrik ve su aboneliklerine ilişkin olarak idarelere verilen güvence bedellerinin 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmesi sonucu ilgili hesabın hatalı sonuç vermesine neden olduğu değerlendirilmektedir

Her ne kadar gelen cevapta gerekli düzeltmelerin yapıldığı ve bundan sonraki yıllarda ilgili hesapların kullanılmasına özen gösterileceği ifade edilmiş olsa da yapılan değişikliklerin denetim yılından sonra yapıldığı ve dolayısıyla 2020 yılı mali tablolarında mezkur hesapların hatalı çalıştığı değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Muhasebe Kayıtlarının Geriye Dönük Değiştirilmesi

Çiğli Belediyesi Birleştirilmiş Veriler Defteri incelendiğinde, bazı kayıtların geriye dönük değiştirildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları" başlıklı 43'üncü maddesinde;

"(1) İşlemler, yevmiye tarih ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedilir; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli bir şekilde dağıtılır.

(2) Gerçekleşen işlemler muhasebeleştirme belgeleriyle kaydedilir. Belge olmadan kayıt yapılmaz. Gerçekleşen işlemler, hesaplara ait "hesabın işleyişi" bölümlerinde belirtilmiş olup olmadığına bakılmaksızın, bu Yönetmelikte belirtilen hesapların niteliğine uygun bir biçimde kaydedilir..."

"Kayıt yanlışlıklarının düzeltilmesi" başlıklı 503'üncü maddesinde de;

"Kurumsal, fonksiyonel ve finansman tipi sınıflandırma kodlarında yapılan kayıt hatalarının düzeltilmesi durumu hariç olmak üzere, yevmiye kayıtlarında meydana gelebilecek her türlü yanlışlık ancak muhasebe kaydıyla düzeltilir." hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere yevmiye kayıtlarında yapılan muhasebe hataları ancak başka muhasebe kaydıyla düzeltilebileceği, aksine düzeltmelerin yapılamayacağı anlaşılmaktadır.

Çiğli Belediyesi tarafından Sayıştayın BVAS sistemine yüklenmiş olan 2020 yılına ilişkin BVD içinden örneklem yöntemiyle yapılan kontrollerde, yılı geçtikten sonra bazı hesaplara ait bilgilerin değiştirildiği tespit edilmiş, yapılan değişikliklerden bazılarının aynı hesap kodunda alt kodlar arasında olduğu, bazılarının da hesaplar arası olduğu görülmüştür.

Yapılan işlemlerin mevzuat açısından yanlış olduğu ve muhasebe sisteminin güvenilirliğini zedelediği göz önüne alınarak, ilgili hususta sonraki dönemlerde usulüne uygun hareket edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Gecekondu Kanunu Gereğince Oluşturulan Fonun Vadesiz Hesapta Tutulması

Çiğli Belediyesince 775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun 12'nci maddesi hükümlerine göre oluşturulan fona aktarılan tutarların vadeli hesapta tutulması gerekirken vadesiz hesapta tutulduğu dolayısıyla nemalandırılmadığı görülmüştür.

775 sayılı Kanun'un 12'nci maddesinde, bu madde ile belirlenen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin ilgili belediyelerce açılacak özel hesaplarda toplanarak birer fon teşkil edileceği, 13'üncü maddesinde ise, toplanan bu kaynakların hangi amaçlar için kullanılacağı açık bir şekilde belirtilmektedir.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 5'inci maddesinde de, belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından %10'unun, öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla, bu fon hesabına aktarılacağı hükme bağlanmıştır.

Yapılan incelemede Belediye'nin Gecekondu Kanunu gereğince oluşturduğu fonu vadeli hesap yerine vadesiz bir hesapta tuttuğu görülmüştür.

775 sayılı Kanun'un 12'nci maddesinde, Kanun'un öngördüğü hizmetlerin yürütülebilmesi için sağlanacak gelirler arasında fonda toplanacak paranın faiz gelirleri de sayılmıştır.

Vadeli hesapta tutularak işleyecek faizleriyle birlikte yalnızca belirlenen alanlarda kullanılması gereken paranın, vadesiz hesapta tutulmasının hatalı olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Bazı Taşınmazların Tahsisinde Sürenin Belirsiz Olması

Belediye tarafından diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edilen taşınmazlardan bazılarına ilişkin tahsis sürelerinin belirlenmediği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer Kuruluşlarla İlişkiler" başlıklı 75'inci maddesinin (d) bendinde:

"Belediyenin, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda, kendilerine ait taşınmazları, aslı görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebileceği veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebileceği; bu taşınmazların aynı kuruluşlara kiraya da verilebileceği; söz konusu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işleminin iptal edileceği; tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis yapılabileceği" belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere belediyeler, belediye meclisinin kararı ile mülkiyetlerindeki taşınmazları, sadece asli görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere, 25 yılı geçmeyen belli sürelerle mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edebilirler. Diğer yandan, tahsis süresinin bitiminden sonra, aynı taşınmazın aynı idareye yeniden tahsisinin yapılabileceği de hüküm altına alınmıştır.

Ancak taşınmazların hizmet süresince veya süresiz olarak başka kurumlara tahsis edilmesi konuyla ilgili mevzuat hükmüne aykırılık teşkil etmektedir.

Söz konusu taşınmazların 25 yılı aşmayacak şekilde yeni sürelerle tahsislerinin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 5: İşgal Altındaki Bazı Taşınmazların Ecrimisil Karşılığında Kullandırılması

Belediyeye ait taşınmazların incelenmesi neticesinde, bazı taşınmazların kiralama yerine ecrimisil alınmak suretiyle kullandırıldığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde, Belediye mallarına karşı suç işleyenlerin Devlet malına karşı suç işlemiş sayılacağı ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı belirtilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun Ecrimisil ve Tahliye başlıklı 75'inci maddesinde ise;

“Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşın-maz malları, özel bütçeli idarelerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz mallar ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, füzuli şagilden, bu Kanun'un 9'uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil talep edilebilmesi için, idarelerin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve füzuli şagilin kusuru aranmaz.” denilmektedir.

Yapılan incelemede, muhtelif semtlerde bulunan 32 adet kurum taşınmazının uzun süreden beri işgal altında olduğu ve bu durumun ecrimisil alınmak suretiyle bir kiralama yöntemine dönüştürüldüğü görülmüştür.

Belirtilen mevzuattan da anlaşılacağı üzere, ecrimisil bir kiralama yöntemi olmayıp, kamuya ait taşınmaz malların işgali ve bu işgalin tespiti sonucunda önceki kullanıma dair bir tazminattır. 2886 sayılı Kanunu'nun 75'inci maddesinin dördüncü fıkrasında da belirtildiği üzere, işgal edilen taşınmaz mal için mülki amire talepte bulunulması ve mülki amirce söz konusu taşınmazın 15 gün içinde tahliye ettirilmesi esastır.

Ayrıca işgalcinin tahliye ettirilmemesi ve ecrimisil bedelinin kira ödemesi gibi ileriye yönelik devam ettirilmesi, 2886 sayılı Kanun'un taşınmaz kiralamalarında ihale yoluna gidilmesi gerektiğini ifade eden amir hükümlerine de aykırıdır.

Bu itibarla, mülkiyetleri Belediyeye ait olup işgal altında olan bütün taşınmazların tespit edilerek tahliye yoluna gidilmesi ve ecrimisilin bir kiralama yöntemi olarak kullanılmayıp kuruma ait taşınmazların 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında ihale yapılmak suretiyle kiralanması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Kalkınma Ajansına Aktarılması Gereken Payların Aktarılmaması

Çiğli Belediyesi 2020 yılı muhasebe kayıtları ile talep üzerine kurumca gönderilen belgelerin incelenmesi neticesinde, ilgili ilçe belediyesi tarafından 2020 ve daha önceki yıllarda İzmir Kalkınma Ajansına aktarılması gereken kanuni payların aktarılmadığı tespit edilmiştir.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Gelirler ve Yönetilecek Fonlar" başlıklı 19'uncu maddesinin "d" fıkrasında;

"Belediyelerin bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden borçlanma ve tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir oranında, cari yıl bütçesinden Kalkınma Ajansına pay aktarılması gerektiği ifade edilmiştir. Bakanlar Kuruluna da bu oranı yarısına kadar indirme ya da Kanun'da belirlenen orana kadar yükseltme hususunda yetki verilmiştir. Buna istinaden 2011/2168 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belediyelerin kalkınma ajanslarına aktarılacak bütçe katkı payı oranı %1'den % 0,5'e düşürülmüştür" denilmektedir.

Yapılan inceleme sonucunda, Çiğli Belediyesinin 2020 ve geçmiş yıllara ait Ajans katkı payı borcu olduğu görülmüştür.

Öte yandan gerek 2020 yılında ve gerekse de önceki yıllarda yatırılmayan ajans payları, İzmir Kalkınma Ajansının Çiğli Belediyesine gönderdiği 26.06.2020 tarih ve 58381894-851.02-E.353 sayılı yazısı ile de teyit edilmiş olup, ilgili yazıda;

"Ajansımızın 2021 yılı bütçesinin düzenlenmesi çalışmalarına başlanmıştır. Bu çalışmalar kapsamında Ajans gelirlerinin de hesaplanması gerekmekte olup 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine ilişkin Kanun'un 19. Maddesinin (d) bendinde belediyelerin borçlanma ve tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere cari yıl bütçesinden binde beş oranında Ajanslara katkı payı aktarılması hüküm altına alınmıştır. Bahse konu hüküm gereğince, Belediyemiz 2020 yılına ait Ajans katkı payı ...TL, ayrıca geçmiş yıllara ait borcunuz da, geçmiş yıllar gelir kesin hesaplarınızın tamamının Ajansımıza iletilmemiş olması nedeni ile tahmini ...TL olup, tüm borç tutarınının 30 Haziran 2020 tarihine kadar Ajansımızın... Bankası... Şubesi... IBAN nolu hesabına aktarılması, pay hesabının kontrolü ve gelir kesin hesabının yapılabilmesi için de Sayıştay talebi doğrultusunda 2009-2019 yıllarına ait son on yıllık gelir kesin hesaplarınızın maliisler(@izka.org.tr adresine iletilmesi önem arz etmektedir" denilmektedir.

Yukarıda bahsi geçen Kanun hükmü ve İZKA'nın ilgili yazısı ortada iken, 2020 yılı sonu itibarıyla ödenmemiş ajans katkı payı borcunun ilgili Kanun hükümlerine aykırılık teşkil ettiği düşünülmektedir.

BULGU 7: Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması

Çiğli Belediyesi ile Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası (TÜM BEL-SEN) arasında 01/04/2019-31/03/2021 tarihlerde geçerli olmak üzere imzalanan sosyal denge tazminatı sözleşmesinde (SDS), sözleşmede yer almaması gereken bazı düzenlemelere yer verildiği tespit edilmiştir.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun "*Mahalli İdarelerde Sözleşme İmzalanması*" başlıklı 32'nci maddesinde "*Belediyelerde sosyal denge tazminatı ödenmesine*", 375 sayılı KHK'nin Ek 15'inci maddesinde de "*Sosyal denge tazminatı ödenebilecek aylık tutarın tespitine*" dair esaslara yer verilmiştir.

4688 sayılı Kanun'un "*Mahalli İdarelerde Sözleşme İmzalanması*" başlıklı 32'nci maddesinde;

"27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir. Bu sözleşme bu Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmaz ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz" hükmüne yer verilmiştir.

Bu hüküm gereğince, 27.06.1989 tarihli ve 375 sayılı KHK'nin Ek 15'inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince karar verilmektedir. Sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminat tutarı ise, ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendika ile belediye başkanı arasında imzalanan sözleşme ile belirlenmektedir. Madde metninden açıkça anlaşılacağı üzere belediye başkanı ile sendika temsilcisine verilen yetki, sadece ödenecek olan

sosyal denge tazminat tutarını kanuni sınırlar içinde tespit etmekle sınırlandırılmıştır. Bu nedenle sosyal denge tazminatı sözleşmesini, toplu iş sözleşmesi gibi değerlendirmek ve sözleşme metnine yetkilendirilen husus dışında hükümler koymak mümkün değildir. Kaldı ki söz konusu maddede, mahalli idarelerle imzalanan sözleşmenin Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılamayacağı da açıkça belirtilmektedir.

Yukarıda belirtilen ve sosyal denge tazminatı sözleşmelerine dayanak oluşturan Kanun ve ilgili Toplu Sözleşme hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, düzenlenecek olan sosyal denge tazminatı sözleşmelerinin içeriğinde memurlara yapılacak tazminat ödemelerinin tutarı ve bunların ödenme esaslarından başkaca hususların bulunmaması gerektiği açıktır. Yani, sosyal denge tazminatı konusu dışındaki herhangi bir hakkın sözleşme ile ihdas edilmesi mümkün değildir.

Hal böyle iken, Çiğli belediyesi ile TÜM-BEL-SEN arasında imzalanan sözleşmenin “Sözleşmenin Amacı” başlıklı 4’üncü maddesinde, “Çalışanların sosyal ve kültürel düzeylerini yükseltmek, çalışanların demokratik, hukuksal, sosyal hak ve çıkarlarını koruyup geliştirmek, işyerinin demokratik bir işlerliğe kavuşabilmesi için çaba göstermek” gibi hususlara yer verilerek, SDS’nin amacının genişletildiği görülmektedir.

Öte yandan, “İşverenin Hak ve Yükümlülükleri” başlıklı 9’uncu maddede, “Sendikanın Yükümlülükleri” başlıklı 10’uncu maddede, “Toplu İş Sözleşmesi Konusuna İlişkin Hükümler” başlıklı dördüncü bölümde ve nihayet “Sosyal Haklar” başlıklı beşinci bölümde sözleşmenin konusu dışında olması gereken hususlara yer verilmiştir.

SDS’de yer almaması gereken hususların SDS’nin bir toplu iş sözleşmesi olarak değerlendirilmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Oysaki 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu’nun “Mahalli İdarelerde Sözleşme İmzalanması” başlıklı 32’nci maddesinde, imzalanacak SDS’lerin hiçbir surette toplu sözleşme olarak düşünülmemeyecekleri açıkça belirtilmektedir.

Açıklanan nedenlerle, Çiğli Belediyesi ile TÜM-BEL-SEN arasında imzalanan sözleşmede yer alan ve SDS konusu olmayan hususların gelecek dönem sözleşmelerinde yer almaması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 8: Kesinleşmiş Sayıştay İlamlarının İnfazının Yapılmaması

Sayıştay ilamları cetvelinin incelenmesi neticesinde, ilgili yıl hesaplarına ait ilamlarda yer alıp kesinleşen tazmin tutarlarının sorumlulardan tahsili için gerekli işlemlerin yapılmadığı görülmüştür.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun “*Kamu idareleri ve görevlilerinin sorumluluğu*” başlıklı 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında;

“Hesabı bu Kanun hükümlerine göre zamanında ve tam olarak vermeyen sorumlular veya diğer ilgililer ile Sayıştay denetimine giren kamu idareleri görevlilerinden, denetleme ve yargılama sırasında, istenilen her çeşit bilgi, belge ve defterleri vermeyen ve denetleme ve yargılamayı güçleştirenlerin aylıkları, Sayıştayın istemi üzerine ilgili kamu idarelerince, hesabı veya istenen bilgi, belge ve defterleri eksiksiz verinceye kadar yarım olarak ödenir. Yarım aylık kesilmeye başlandığı tarihten itibaren muhasebe yetkilileri en çok üç ay, diğer görevliler ise Sayıştayca belli edilen süre içinde yine hesabı veya istenilen bilgi, belge ve defterleri vermez veya denetleme ve yargılamayı güçleştiren sebepleri ortadan kaldırmazlarsa, bu defa ilgili kamu idarelerince mevzuatındaki usule göre görevden uzaklaştırılarak haklarında gerekli soruşturma veya kovuşturma yapılır.”,

Dördüncü fıkrasında;

“Sayıştay ilamlarının infazını izlemeyen ve gereklerini yerine getirmeyenler hakkında da üçüncü fıkradaki hükümler uygulanır.”

Yedinci fıkrasında,

“Yukarıdaki hükümlere uymayanlar ile 6'ncı maddenin birinci ve ikinci fıkralarının gereklerini haklı bir sebebe dayanmaksızın tam olarak ve zamanında yerine getirmeyen ilgililer hakkında Sayıştayın istemi üzerine disiplin veya ceza kovuşturması yapılır.” denilmektedir.

Öte yandan gene 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun “İlamların infazı” başlıklı 53'üncü maddesinde;

“(1) Sayıştay ilamları kesinleştikten sonra doksan gün içerisinde yerine getirilir. İlam hükümlerinin yerine getirilmesinden, ilamların gönderildiği kamu idarelerinin üst yöneticileri sorumludur.

(2) İlamlarda gösterilen tazmin miktarı hüküm tarihinden itibaren kanuni faize tabi tutularak, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil olunur.”

düzenlemesi yer almaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “Kamu zararı” başlıklı 71'inci maddesinin 3 ve 5'inci fıkrasında; *“Kontrol, denetim, inceleme, kesin hükme bağlama veya yargılama sonucunda tespit edilen kamu zararı, zararın oluştuğu tarihten itibaren ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faiziyle birlikte ilgililerden tahsil edilir.*

...

Kamu zararının, bu zarara neden olan kamu görevlisinden veya diğer gerçek ve tüzel kişilerden tahsiline ilişkin usûl ve esaslar, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir”,

Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in “Kamu zararından doğan alacakların tahsil şekilleri” başlıklı 12'nci maddesinin birinci fıkrasında;

“(1) Kamu zararından doğan alacaklar, sorumlulardan ve/veya ilgililerden, zararın oluştuğu tarihten itibaren ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faiziyle birlikte tahsil edilir”, “Kamu zararından doğan alacaklarda faiz” başlıklı 18 inci maddesinin ikinci fıkrasında ise; “(2) Sayıştay, adlî, idarî ve askerî mahkeme ilâmları ile tespit olunan kamu zararından doğan alacaklarda faiz başlangıç tarihi, ilâmda faizin başlangıcı hakkında hüküm varsa belirtilen tarih, aksi takdirde karar tarihidir.” hükümleri yer almaktadır.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına ilişkin “Hesabın işleyişi” başlıklı 84'üncü maddesinde;

(1) Kişilerden alacaklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Borç

1) Bütçe giderleri hesabına borç kaydedilmek suretiyle fazla ve yersiz verildiği, gerek yılı içinde, gerekse yılı geçtikten sonra tespit edilenler; Sayıştay, adlî, idarî ve askerî mahkemelerce tazmin hükmedilenler ile zamanaşımına uğratılan alacaklardan dolayı Sayıştay tarafından sorumluları adına tazmin hükmedilen tutarlar bu hesaba borç, tahsilinde bütçeye gelir kaydedilmek üzere 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

...

17) *Kişilerden alacaklar hesabında kayıtlı alacaklar için tahakkuk ettirilen faiz tutarı bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.*” düzenlemelerine yer verilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; Sayıştay ilam hükümlerinin yerine getirilmesinden, ilamların gönderildiği kamu idarelerinin üst yöneticileri sorumlu olup, ilamlar hüküm tarihinden sonra 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına kaydedilerek izlenmeli, ilamın kesinleşme tarihinden itibaren ise doksan gün içerisinde tahsil edilmelidir. Bunun yanında Sayıştay ilâmlarında gösterilen tazmin miktarının hüküm tarihinden itibaren kanuni faize tabi tutularak, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, muhtelif yıllara ilişkin kesinleşen Sayıştay İlamlarından kaynaklanıp halen tahsil edilmemiş bulunan toplam 2.539.842,27 TL’lik kamu alacağının mevzuatta öngörülen yasal faizleriyle birlikte tahsillerinin sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: İZLEME**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Gecekondu Fonundaki Kaynakların Kanunda Belirtilen Amaçlar Dışında Kullanılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Gecekondu fonu vadeli hesaba yatırılmış olup, başka bir amaç için kullanılmamaktadır.
Belediye ve Bağlı Şirketlerinin Faiz Dahil Borç Stokunun Mevzuatta Öngörülen Limitleri Aşması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Faiz dahil borç stoku 2020 yılında mevzuatın öngördüğü limitlerin altındadır.
Personel Maaşlarından Kesinti Yapılarak Özel Hukuk Tüzel Kişisi Hesabına Para Transfer Edilmesi	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Maaşlardan yapılan kesintilerin rızaen yapılan kesintilere dönüştüğü görülmüştür.
Kurumda İç Denetçi Olarak Atama Yapılmaması ve İç Denetçi Olmayan Kişilerin İçdenetim Yapması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kurumun norm kadrosunda iç denetçi yer almamaktadır.

Hibe Edilen Taşıtların Kayıtlarından Düşülmemesi	Muhasebe	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Hibe edilen taşıtlara ilişkin olarak muhasebe kayıtlarından çıkış yapılmıştır.
Faiz Gelir Kayıtlarında Stopajının 800-830 Bütçe Hesaplarında İzlenmesi	Gelir Vergisi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Faiz gelir kayıtlarında gelir vergisi stopajı 600-630 gelir ve gider hesaplarında takip edilmektedir.
Belediye Taşınmazlarından Tashihi Yapılmayan ve Mevzuata Uygun Olmayanların Bulunması	Tapuda Cins	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Cins değişikliği işlemleri devam etmektedir.
Belediye Şirketi Borçları Nedeniyle Belediye Gayrimenkullerine Haciz Konulması	Haciz	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Belediye Şirketi borçları nedeniyle Belediye gayrimenkullerine konulan hacizlerden bir kısmı devam etmektedir.
4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda Doğrudan Temin ve Pazarlıkla Alımlar İçin Öngörülen %10 Sınırının Aşılması	Alımlar	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Özel durumlar haricinde %10 yasal limitin üstüne çıkılma işlemleri durdurulmuştur.

Vekaleten Atanan Personelden Bazılarının Asilde Aranılan Şartları Taşımaması	2017	Kısmen Yerine Getirildi	İş ve işlemleri aksatmamak için zaruret durumlarında asilde aranılan şartları taşımayan, fakat deneyimli iş bilgisine sahip bazı personelden yararlanılmaktadır.
--	------	-------------------------	--